

REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisorile nefrancate nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se retrimit.
Insereate
se primesc la Administrațiune
Brașov și la următoarele
BIBLIOTECI de AMUNȚURI:
In Viena la M. Dukas Nachf.,
Nr. 1, Angerfeld & Emeric Log-
ner, Heinrich Schölk, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelk.
In Budapesta la A. V. Golber-
ger, Ekstein Bernat, Iuliu Le-
opold (VII Erzsébet-körut).
Prețul inserțiilor: o serie
garmond pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tarită și invo-
ială. — RECLAME pe pagina
8-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXI.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 8 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 3 fr. pe an.
Se primumeră la toate ofi-
cile poștale din țară și din
străinătate și la d-ii colectorii.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
târgul Inului Nr. 30, etajiu
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 6 cor.
Ca dusul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 8 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 115.

Brașov, Luni-Marti 27 Mai (9 Iunie)

1908.

Ați priceput?

In zilele mișcate de azi când sunt atât de sbuciumate sufletele celor ce cu drept așteaptă să vadă odată răsărind în toată splendoarea lui soarele libertății, care, după inecarea iobăgiei în sângele războiului civil, li s'a arătat ca o încântătoare *fata morgana* înainte cu 48 de ani, va fi, credem, de interes pentru cetitorii Gazetei să cunoască și părerea reacționarilor maghiari de atunci.

Era în anul 1860. Monarchul conchiemase așa numitul „Senat imperial înmulțit“ (Verstärkter Reichsrath) pentru de a se sfătuți cu bărbații săi de încredere, chemați din sânul tuturor națiunilor din întreg imperiul, asupra modalității cum s'ar putea reorganiza monarhia pe baze nouă mai liberale, recunoscându-se principiul general de egală îndreptățire.

Abia s'a deschis acest Senat imperial și au și izbucnit între membrii lui dispute infocate asupra limbii și a naționalității. Cel dintâiu care a deschis focul printr-o clasică vorbire a fost episcopul croat Strossmayer. După dânsul s'a ridicat imediat episcopul român Andreiu bar. de Șaguna și a zis în ton blând dar apăsat, că să declară de un „amic și predicator al păcii“, dar trebuie să timbreze de o rătăcire afirmarea (conservativilor aristocrați maghiari cari făceau parte și ei dintre membrii acestui Senat) că sub sceptrul Austriei (înțelegea aici întreaga monarhie) ar mai fi o națiune, care, în favoarea altei națiuni, să fie gata ași jertfi naționalitatea, limba și existența sa politică peste tot.

Totdeauna au fost în lume renegeți; despre popoare întregi nu se poate însă zice aceasta nici decum. Cel ce vorbește pentru aceea ca o națiune să se renege în favoarea celeilalte, acela, nu se sfiește a o spune, nu este amicul păcii. Cum ar și fi cu putință, ca să se realizeze

îndreptățirea egaiă a tuturor naționalităților și țărilor, ... cum s'a enunțat de către Majestatea Sa cu ocaziunea primirii membrilor Senatului imperial, dacă o națiune ar voi a provoca pe cealaltă, *ași lăsa limba sa — adevăratul semn al vieții politice* — din unele privințe private (vrea să zică egoiste, căci cuvântul șovinist nu era încă pe atunci în circulațiune).

Senatorul maghiar groful Mailath, cătră care erau îndreptate cuvintele din urmă ale Episcopului Șaguna, răspuse: „Să vede că opiniunea mea individuală l'ar fi vătămat pe onoratul domn antevorbitor. Eu însă trebuie să observ că în Ungaria fiecare s'ar ține de un Maghiar, vorbească ori și ce limbă. Poate fi ca părerea d-lui antevorbitor să fie mai dreaptă, și eu mă provoc în privința aceasta la votul universal“.

După aceasta increzută espectorare a grofului maghiar, Episcopul Șaguna a luat cuvântul și, în fața afirmării de mai sus, că în Ungaria fiecare s'ar simți Maghiar, se provoacă la votul celorlalte națiuni din Ungaria, afară de Unguri.

Contele Mailath replică răstit și nemai nutând să respingă un anși jumătate după revoluție, cuvintele Episcopului român, zise: „Urma va alege, că în a cui parte va fi mulțimea voturilor!“

„Gazeta Transilvaniei“ publicând acest raport în numărul său dela 21 Iunie 1860, adaugă două cuvinte la adresa cetitorilor săi:

„Ați priceput?“

Vor fi priceput Românii noștri — și nu vor fi priceput. Curând însă li se va da ocaziune să priceapă pe deplin de ce astăzi urmașii acelu grof Mailath dovedesc atâta frică și groază față cu votul mulțimei; de ce ministrul de interne de azi, descendent lateral al unui grof Andrassy, care a stat alături cu Mailath la 1860, în

„Senatul imperial înmulțit“, nu mai ajunge să isprăvească proiectul de lege, cu a căreia compunere a fost însărcinat la cererea — ori să zicem ordinul — aceluiaș monarch, care înainte cu 48 de ani vestise tuturor popoarelor și țărilor monarhiei, că voește ca ele să fie tratate în mod egal.

Alte timpuri, veți zice, dar nu alți oameni. Cu toate acestea după aproape cinci decenii a devenit foarte actuală „întrebăciunea“ pusă în Reichsrath-ul împărătesc din Iunie 1860 de groful Mailath.

Și așa repetăm și noi urmașii — ori epigonii? — celor, cari au apărat atunci în fața lamurei conservativilor din întreaga monarhie limba și naționalitatea noastră, cu groful unguresc: *Urma va alege, că în a cui parte va fi mulțimea voturilor!*

Ați priceput?

Afacerea bisericii grocești din Budapesta. În afacerea procesului intentat de Românii din Budapesta pentru obținerea de drepturi egale cu Grecii asupra bisericii gr. or. din piața Petöfi, tribunalul din Budapesta a adus Sâmbătă sentința. Cererea Românilor, cari au fost reprezentați prin d-l adv. Dr. Emil Babeș, a fost respinsă. »Bud. Hirlep« înregistrează cu mare satisfacție starea

Alegerea de patriarh pentru scaunul văduvit din Carloviț, preocupă viu presa sârbească dela noi. Este vorba ca în a doua jumătate a lunii lui Iunie să fie convocat sinodul, cu care ocaziune s'ar îndeplini și postul de patriarh. După toate semnele noul patriarh va fi ales P. S. S. episcopul de Buda, Lucian Bogdanoviciu.

Neînțelegeri între panslaviști. Din Petersburg se anunță, că au trecut numai câteva zile dela vizita celor trei deputați austriaci și au și izbucnit neînțelegeri între slavo-fili. O parte dintre ei este de părere, că trebuie să se urmeze programul vechiu panslavist, adecă să se urmeze o acțiune politică, alții sunt de părere, că trebuie urmărită numai o mișcare culturală și înlăturată cu totul mișcările poli-

tice. E de notat că nici fruntașii vechilor slavo-fili nu cred într-o unire a slavilor cu Polonii. Cunoscutul publicist Mecinikov scrie următoarele în această privință: Eu nu cred nici decum că planul deputaților austriaci s'ar putea realiza, anume ca Polonii să se unească cu Slavii. »Novoie Vremia« spune, că Polonii ar trebui să dovedească mai întâiu sinceritatea lor față de Ruși pentru ca să se poată vorbi de asemenea uniuni.

Afacerea Maroco. — Ziarul »Corriere della Sera« din Milan află, că întâlnirea ambasadorului Franței la Berlin cu von Schoen, secretarul de stat la externe al Germaniei, n'a fost dela sine. Guvernul german a întrebat, când are de gând Franța să deșerte Marocul, iar Cambon s'a dus apoi la Paris să ia instrucții. Guvernul francez s'a hotărât a înștiința Puterile interesate despre instrucțiile date generalului d'Amade cu privire la retragerea treptată a trupelor franceze. Germania a răspuns că instrucțiile nu sunt destul de lămurite, căci nu hotărăsc data când retragerea să se isprăvească și că Germania dorește, ca înainte de sfârșitul lui Iunie retragerea să fie cu desăvârșire făcută.

Guvernul francez a adresat o notă reprezentanților puterilor străine, declarând că ocuparea teritoriului Schaea este numai provizorie. Trupele franceze vor părăsi acest teritoriu imediat ce vor primi garanție deplină, cumcă viața Europeanilor nu mai este periclitată.

Un strigăt din Blaj.

Dupăce au tăcut Ilni, ba am putea zice chiar ani întregi și s'au înfășurat în pânza icoanei dela Sais, încât noi muritorii de rând, cari întrebăm și interpelăm zadarnic în cestiunea fatală, ce a ajuns pe capul Românilor uniți de mai bine de 30 de ani: cestiunea autonomiei catolice și a congruei, părinții dela „Unirea“ din Blaj — cu și poate și fără vina lor — vin, am putea zice pe negândite, să scoată deodată de sub vâlul misterios al existenței lor, un strigăt de durere, pe care îl vor înțelege pentru moment numai preoții năcăjiți din

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Păcatul strămoșesc.

O scrisoare veche și nu prea, iscălită *Castrucchio*, sau, dervişul jaluz.

Madam,

Pornisem de la cazul meu, și ajunsei să pot găsi un mare adevăr. Numai decât mă apucai să-l spicui împreună cu preotul nostru cel bătrân. El, ca unul ce era credincios tradițiilor din bătrâni, pomenea tot de ispitele din Paradis, de unde ci-că porcede păcatul strămoșesc. Pentru mine însă era limpede ca apa, cât de mult greșete dânsul, căci Adam și nevasta lui, Eva, trebuiau să trăiască în cele mai morale relații, din ce oră afară de ei nu mai era un singur om pe fața pământului, care să poată deveni *prietin al familiei*. Cum să fi purces dar păcatul strămoșesc de la întâia păreche de oameni, din paradis? La nime ca la ei nu putea să stăpânească așa de intim armonia netulburată a inimilor. Iar unde armonia aceasta e așa deplină, în zadar caută cineva să se joace cu »setea de știință« a femeii, cu răvna ei de a ști toate.

Desfășuram, cum vedeți, toată argumentația unui apărător public, pentru a dovedi cât e de inchipuită toată povestea din paradis, dar bătrânului nostru preot

nici decât nu-i venea a crede marile meu adevăr, cu care îmbogățisem literatura religioasă. Voiu încerca deci, poate mai cu succes, să tratez acum pentru dv. observațiile mele pătrunzătoare, și puterea deplină a adevărului ieșit la iveală.

Am iubit în multe rânduri. Eram, în toată viața o fire aprinsă. Mă putea însufleți o stea ce spinteca văzduhul în cădere-i. Mai tare chiar, razele blânde, molateci, de lună. Sufletul meu s'avântă, privind ciocnirea înviforată a întinderilor de apă, și 'n ochii mei s'aprinde schintea când văd înainte-mi codrul de flamuri de pe zidurile de fer, ce saltă pe creste de valuri. Scurt: lumea cea mare, ce nu fătărește nici-odată, totdeauna avea o putere înălțătoare asupra mea.

Aceasta însuflețire însă așa ne împresoară pe toți cei ce sincer iubim viața adevărată, încât ași risca să devin banal dacă ași mai căuta, în cutezanță de închipuit, a monopoliza pentru mine o notă sufletească ca aceasta.

Nu este mai puțin adevărat de altă parte, că asemenea înălțării sufletești ce produce în noi multe lucruri banale, de toate zilele, din lume, tot așa de mult ne poate înălța cu sufletul, puterea frumseții. Și acum ne vom apropia de întâmplarea mea deosebită.

De câte-ori văzusem o fată frumoasă, iubirea-mi umplea inima întreagă. Le iubeam sârmanul de mine, fără să-mi dau

seama, că iubirea e cu totul alt fel de realitate. Am și avut apoi ce suferi pentru neștiința mea.

Pe când clipirea de stele, și legănarea sigură a corăbiilor pe valuri, era o desfătare adevărată, curată, — pe care o puteam împărți cu oricine — chiar din potrivă era admirația ce simțeam pentru frumseți cari nu erau ale mele, și tot n'aș fi făcut parte nimăruia din admirația mea! Ce-i drept, asupra acestei deosebiri a desfătării, nu-mi prea făceam bătae de cap. Frumseța face bolnavă mintea înțelegătoare și pune în catuși logica cea mai de toate zilele. Abia în zilele de azi, când port pe umeri toată povara bătrânețelor, și mă cobor fără de voe în tainele sufletului meu, abia acum, înviindu-mi în minte toate amururile nenorocite, *ales cum a început fiecare* din ele, acum încep a înțelege greșala strămoșească a tuturoră căți iubesc.

Greșala strămoșească ce face nenorocit amorul, e păcatul strămoșesc!

Acesta vine iarăși dela înțelegerea și esplicarea falsă, nelămurită a motivelor ce sunt la baza relațiilor între bărbat și femeie; motive pe cari nu îndrăznim să le precisăm, și o relație pe care o mărginim pe nedrept, numai și numai la amor. Va să zică lipsa de sinceritate, întotdeauna și la amândouă părțile.

Intorcându-mă la paradis, deci, nu vre-un adulter modern, putea pricinui pă-

catul strămoșesc, cum susținea bătrânul nostru preot, ci mult mai curând, deși istorisește nu se poate dovedi, acea lipsă de sinceritate, de care pomenisem, acea inegalitate de intelect și de simțiri a părinților, în urma căreia suferă toate generațiile de urmași... Adevăratul păcat strămoșesc acesta este: amurgul, întunecul din suflet, ce parcă nici decât nu vrem să-l risipim.

Singurul adevăr, și astfel ceva înălțător este că din iubire nici când nu ar fi purces vre-un nenoroc, dacă bărbatul și femeia ar fi înțeles *realul situației*, ori cât de rigid este el, și n'ar fi fost pe lași în fața deșertăciunilor omenesști, care pururea ne va împedeca de a ridica realitatea mai pe sus de orice și de-a pune frâu aspru vanelor noastre inchipuiri.

Mai pe înțeles Madam: căți bărbați și femei ai găsit, cari să nu fi stăruiți cu iubirea lor, chiar și când celălalt rămânea indiferent? Căți ai ști să-mi spui de aceia, cari nu căutau la femeie decât iubire, căți de aceia cari dacă vedeau că nu li-se dă nici un răspuns, ei să fi tăcut împăcați, să fi zis »ei, nu ne potrivim și pace!«

Madam știți acum ce-i păcatul strămoșesc?

(Fără dat.)

Trad. din franțuzește la rugare, de: S. C. D.

clerul unit, și se vor minuna chiar de el — și pe lângă ei îl vor înțelege poate numai cetitorii diligenți ai „Gazetei“.

Constatăm faptul caracteristic pentru timpul de azi, când toate cotiturile, pe unde au să meargă Românii în mersul neasămănat de greu al dezvoltării lor, este subminat de bombe explosive, pecând la suprafață se arată încă semne de voie bună și de iluzii frumoase pentru viitor! Ne oprim aici și nu mai zicem nimic; lăsam să vorbească numai părinții dela „Unirea“.

Eată articolul, ce a apărut în fruntea numărului ultim al „Unirei“ din Blaj și care conține acel sfâșietor strigăt, pe care nu știm cum să-l numim mai bine strigăt de amară-ciune, de durere, ori de indignare :

»Cu frică și cutremur ne punem în-trebarea aceasta. Ce e cu congrua? Am intrat în anul Domnului 1908 cu cele mai bune nădejdi. Am făcut slujbe de laudă și mulțămită Atotputernicului Dumnezeu, că și-a arătat mila sa nemărginită și față de preoții bisericii noastre, că după atâtea veacuri de suferință, de umilire ne-a ridicat din sărăcia aceea desperată, în care zăceam noi și familiile noastre și ne-a învrednicit, ca în secolul al XX-lea să putem trăi și noi ca oamenii.

Cu aceste nădejdi am trecut pragul anului 1908. Am cetit prin foile noastre și cele maghiare, promisiuni hotărâte, declarații categorice, făcute de toți factorii competenți, că nu mai încapă nici o îndoială, în anul acesta va căpăta preoțimea noastră întregirea congruală, începând cu 1 Ianuarie 1908; că proiectul de lege care ne asigură toate acestea este gata și ministrul Apponyi îl va prezenta dietei încă în cursul lunii Aprilie, cu ocaziunea desbaterii bugetului cultelor — și acum nu s'a ales nimic din toate acestea? Doară nu am rămas iarăși desiluzionați?

Așa ni-s'a spus, că s'au fixat sumele ce le dă fondul catolic, episcopatul și statul la întregirea congruală și cu toate acestea nu vedem, că s'ar fi luat suma recerută pentru congrua preoțimei noastre în buget; și nu am aflat în cuvintele d-lui ministru de ce s'au întârziat aceste lucruri și de ce întârzierea preoțimei noastre. Am aflat însă, că ministrul acum face calculările statistice, că ce sumă se cere pentru salarizarea preoțimei catolice și că el cu greu va mai ajunge congrua, dar se mângăie cu aceea, că sub el s'a pus bază pentru realizarea acestui postulat iust al preoțimei catolice.

Suntem dară la începutul începuturilor. Și dacă și noi am fost până acuma în tabăra celor optimiști, cari credeau orbiș într-o rezolvare echitabilă a chestiei congruei, este, că am fost seduși de parlamentările acelea continue, ce se țineau lanț cu episcopatul catolic, și cu ministrul de culte. Astăzi am rămas cu mult mai rău. Căci în buna credință, că ministrul va prezenta un proiect de lege cu privire la congrua preoților noștri, încă în cursul desbaterii bugetului cultelor, la asigurarea ministrului nu s'au trimis nici coala pentru ajutorul obicinuit, și astfel suntem pe cale de a nu primi în anul acesta nici ajutorul, ce preoțimea noastră l'a primit an de an până acuma.

Aceasta este starea lucrurilor cu privire la congrua. Că oare cari sunt acelea cauze, cari au contribuit la aceasta schimbare, noi nu le știm, dar nici le căutăm. Nu le căutăm, ca să nu fim seduși de aceea ce ne ispitește mereu să credem, că oare sincere au fost toate parlamentările cu privire la congrua, sau conservațiile acelea au fost stăpânite de rezervațiile mentale, ce se ivesc mereu când e vorba ca și clerul nostru să fie dotat, pe cum sunt celelalte cleruri din Ungaria. *Ne-ar plăcea să ne înșelăm cu gândul, (Până când, o Doamne, veți voi să vă tot înșelați voi pe voi? — Red. »G. Tr.«),* că congrua preoțimei noastre nu va fi condiționată de autonomia romano-catolicilor, care stă acum ca o sabie a lui Damocle asupra capului nostru de atâția ani. Ne-ar plăcea să ne înșelăm, zic, în presimțul acesta, dar teama-ne e, că vor vrea, și vor forța cu îndârjire pe factorii competenți, ca preoțimea noastră să primească congrua numai după ce s'a rezolvat chestia autonomiei catolice și după ce — gândesc ei — *(Dar voi ce gândiți? — Red. »G. Tr.«),* va fi și biserica noastră o parte întregitoare a bisericii catolice ungare, lipsită de independență și de autonomia pe care o are acuma față de aceasta biserică.

Sunt zilele acestea cele mai grele pentru biserica noastră. Nicăiri prietini și

binevoitori nu avem, iar ministrul de culte a cărui program politic și cultural îl cunoaștem până dincolo, este însuși unul dintre urzitorii corifei ai autonomiei catolicilor, care și-ar împodobi cu mare poadoabă programul său politic, dacă i-arsucede pe vre-o cale oare care, să pună sub un coperiș biserica noastră cu a romano-catolicilor din Ungaria.

Și, în aceste vremuri de o extremă gravitate, sarcina cea mai grea cade, bine înțeles asupra Arhiepiscopului nostru.

Umerii, preoțimei noastre gârboviți sub atâtea sarcini, nu mai sunt în stare să susțină povara. *(Dar unde ați lăsat, iubiiților, poporul credincios, acest brav popor de peste un milion de suflete? Ori credeți că poporul adiat și îmbătat cu diferite asigurări, vorbe goale și cu pelerinaje la Roma își va dormi și mai departe somnul său cel de moarte? — Red. »G. Tr.«)*

Preoțimea catolică din Țară se bucură de multă vreme de toate favorurile legii, singur preoțimei noastre i s'a rezervat încercarea amară de a rămânea cu zece ani în urma celorlalți, și de a îndura astfel pierderi de milioane; iar în anul al zecelea, când însuși ministrul de culte spunea, că proiectul de congrua e gata și că va fi votat înainte de închiderea sesiunii de vară a parlamentului, i-se pregătește cea mai amară lovitură, când în loc de a se împărtași de mult așteptata și bine-meritata congrua, se pomenește, că sub pretextul acesteia pierde și ajutorul de stat, care i-se distribuia și până acum, în proporții inegale ce e drept, dar i-se distribuia totuș.

Arhieriei noștri și-au îndeplinit cu multă abnegațiune datorința în chestiunea aceasta și dacă lucrul rămâne, în momentul din urmă, neisprăvit, vina cade — trebuie să spunem odată acest lucru — asupra guvernului și a clerului romano-catolic.

Acest cler, care e situat în mod prințiar și dispune de fonduri enorme, nu are nici o nevoie de congrua, prin care nu numai că nu ar câștiga nimic, ci ar pierde deadreptul; acest cler, care s'a dovedit așa de rece în lucrurile, cari ne privesc pe noi, *(Și totuși acest cler a informat pe Papa Piu al X-lea, că „el vă ajută!“ — Red. »G. Tr.«),* nu va contribui la ajutorarea preoțimei noastre cu cele câteva sute de mii, decât sub condiția de a pune mâna pe agendele clerului nostru, introducându-l cu de-a sila sub acelaș acoperământ de autonomie combinând greco-catolicii și dispărând cu totul față de numărul cultropilor al romano-catolicilor. Apariția e, că clerul romano-catolic lucră mână în mână cu guvernul pentru aceeași țintă.

Să se știe însă un lucru: *Nu au atârta aur, cu cât să poată cumpăra independența noastră bisericască! Dacă nu s'a știut până acum acest lucru, ar fi foarte bine să se noteze.*

Nu vă pierdeți însă nădejdea, fraților preoți! Sperăm, că priceperea și dragostea Arhieriei noastre va duce la izbândă chestia aceasta tardivă, — încă în decursul acestui an! *(Dar unde rămâne poporul? Ce pot face pentru Dumnezeu arhieriei și preoții fără de popor? — Red. »Gaz.«) Am ajuns la frângerea pâinii...*

(„Unirea“ dela 7 Iunie n.)

Dispoziția în clerul român unit.

Cu privire la chestiunea Congruiei primirăm înainte cu câteva zile următoarea corespondență care ne arată marea nemulțumire ce domnește azi în clerul român unit :

Onorată Redacțiune! Indignarea preoțimei noastre greco-catolice este la culme. Bugetul ministrului de culte a fost pertractat. Ne așteptam întreaga preoțime, că ne vom vedea și noi odată ameliorat modul de existență. Dacă sunt în drept alte confesiuni a o cere dela stat. pentru ce noi să nu avem dreptul a cere de acolo, unde și noi contribuim?

La pertractarea bugetului s'a amintit în treacăt și despre congrua, dar așa, încât cetitorul precaut și interesat, n'a putut rămânea mângăiat, ci încă mai încurcat ca până acum.

Deputații noștri din dietă, la toate chestiunile de alte interese — a căror rezolvare încă o pretind dela preoțime, — și-au ridicat glasul, ear când a fost vorba de congrua, nici unul nu a avut bunăvoință, a cere deslușiri dela ministrul, să se explice, că cum vine de ori de câteori e vorba de congrua — o face alipită și poate nedespărțită de autonomia catolicilor.

D-nii deputați nu cunosc încă starea mizeră a preoțimei noastre, ori au uitat, că cu ocaziunea alegerilor de deputați, când se pretindea, ca preotul să fie la culmea chemării, ba cu risicul vieții să fie în fruntea obștei alegătoare, atunci zic, nu li s'a legat oare de suflet și urgitarea chestiu-

nei congruei? Ori activitatea parlamentară își are marginile sale sociale? Astfel mai sperează d-nii deputați la sprijinul preoțimei?

Scumpă preoțime! Ce ne-a adus activitatea? Preoțimea activistă e îndestulată, că astăzi nu este glas să strige pentru »miseria plebs« a preoțimei? Ori să face pentru noi mai mult ca în timpul pasivității?

Chiar și preoțimea romano-catolică e nedumerită în chestiunea congruei, cu toate că starea lor e departe de a noastră. Într-o foaie maghiară din Budapesta (poate »Alkotmany«) Nr. 122 pag. 3 unul din ai lor zice, că cauza congruei și de astădată e lăsată pentru »ad calendas graecias« apoi răspunsul acelei redacțiuni te incurcă și mai tare.

Oul roș al »Unirei«, oferit de Paști preoțimei noastre, s'a topit, rămânând coajă goală.

Corul episcopesc ne lasă în mâna sortii, care ne omoară, poate nici nu are ideea de starea noastră de nesuferit!

Deputații activității parlamentare, vor mai aduce pe tapet cauza congruei, cu ocaziunea alegerilor. Dela cine să așteptăm acum mângăiere?

Scumpă preoțime! Vezi cât ești de răsplătită după faptele și jertfele tale aduse pe altarul patriei și a națiunii!...

Videant consules! Unul pentru toți.

Sașii în contra noului proiect apponyan.

Noul proiect de lege al ministrului Apponyi despre învățământul popular gratuit, prin care se pregătește o nouă lovitură școalelor confesionale, a produs și în sânul compatrioților noștri sași o mare agitație. Comitetul cercual săsesc din Sibiu, întrunindu-se Vineri după amiază, a votat următoarea rezoluțiune energică :

»Comitetul central săsesc (Kreis-ausschuss) din Sibiu își exprimă indignarea sa asupra faptului, că deja la un an, după ce articolul de lege 27 din anul 1907 a amănintat în modul cel mai grav școalele confesionale în existența lor autonomă, se pregătește din nou un amestec în dreptul de dispunere al confesiunilor susținătoare de școli prin proiectul de lege al ministrului de culte, care prevede în mod explicit despre »gratuitatea învățământului popular«, prezentat în 1 l. c. camerei. Nu contra principului învățământului gratuit, care a fost deja executat în cele mai multe state culturale moderne, trebuie să protestăm, ci în contra faptului, că despăgubirea care li-se cuvine necondiționat susținătorilor de școale confesionale pentru ștergerea didactului, este legată de condițiuni oneroase și din punct de vedere al autonomiei neacceptabile. Comitetul cercual consideră deasemenea dispozițiunea, ca școalele populare nemaghiare să estra-deze certificate școlare și să poarte registre și în limba maghiară, de nejustă și necorectă. Comitetul protestează contra tendinței de maghiarizare, deși ascunsă dar ușor de recunoscut, a proiectului și invită pe reprezentanții din dietă ai orașului Sibiu să respingă și să combată acest proiect, când va fi pus la ordinea zilei, pe baza motivelor amintite.

După cum cetim în »Sieb. D. Tageblatt« s'a primit în aceeași sedință și propunerea de a se convoca în Sibiu o adunare de protestare a alegătorilor. Din cauza scurtimei timpului, deoarece proiectul de lege va fi dezbătut deja în decursul acestei săptămâni, s'a abstat dela aceasta adunare, dându-se în schimb publicității rezoluțiunea de mai sus.

Proiectul de lege pentru învățământul popular gratuit.

Noul proiect al ministrului Apponyi conține între altele următoarele dispozițiuni :

1. §. Atât învățământul zilnic în școalele de stat, comunale și confesionale, cât și învățământul din cursurile de repetiție va fi cu totul gratuit, astfel că în aceste școli populare nu se va plăti nici didactru și nici taxa (adausul) de 30 fleri stabilită în § 10 al articolului de lege XLIII din 1891. În toate aceste școli se va plăti cel mult taxa de 50 fleri ca taxă de înscriere, din partea fiecărui elev primit în școală, cu aceea condiție, ca această sumă să se transpună pentru înmulțirea bibliotecii speciale a copiilor și a învățătorilor. Copii, cari își vor legitima starea de sărăcie, vor fi scutiți și de plățirea acestei taxe. În cursul de repetiție și în școala economică populară nu se va plăti nici taxa de înscriere.

2. §. După elevii școalelor populare comunale și confesionale, statul în sensul alineatului prim al paragrafului 10 din articolul XLIII din 1891 va plăti ca recompensă în favorul institutului general pentru pensionarea învățătorilor până la o nouă stabilire a legislației suma anuală de 700,000 coroane.

3. §. La rugarea susținătorilor de școale comunale și confesionale, statul dă despăgubire pentru acea micșorare de venit, pe care o aduce cu sine învățământul gratuit în timpul când această lege va intra în vigoare, pentru toate școalele existente, cari au satisfăcut cerințele articolului de lege școlară din 1907. Suma de despăgubire pentru o școală însă nu poate întrece suma care ar corăspunde acelei taxe de primire prin care ar aduna-o școală respectivă, socotind asupra fiecărui copil obligat de a merge la școală 15 cor. ca didactru, iar o cor. ca taxă de înscriere.

Rugările în privința despăgubirilor de didactru trebuie înaintate de către eforia școalelor comisiei administrative cel mult până la 30 Septembrie 1910 § 6. După intrarea în vigoare, fiecare școală confesională, despre care se constată, că afară de taxa de înscriere de 50 de fil. se mai încasează și alte taxe, se va admonia și dacă în timp de 6 luni nu va pune capăt acestei ilegalități, se va închide, iar susținătorii respectivei școale confesionale își vor perde pentru totdeauna dreptul de a mai susține școli.

§ 7. Fiecare susținător de școală se obligă, ca după isprăvirea celor 6 cursuri ale școalei maghiare să dea elevilor un *testimoniu compus în limba maghiară și scutit, însă are dreptul ca pe lângă limba maghiară să scrie testimoniul și în limba de propunere a respectivei școale în mod paralel.* Tot asemenea trebuie să se dea testimonii și absolvenților cursului de repetiție. Directorul școalei respective e obligat a scrie aceste testimonii fără nici o taxă și trebuie să le înainteze autorităților administrative locale spre legalizare. Școalele sunt obligate să poarte un registru despre elevii, cari au absolvat cele 6 cursuri și despre testimoniiile date. *Registrul de asemenea trebuie condus în limba maghiară, dară pe lângă limba maghiară se poate folosi în mod paralel și limba de propunere...*

8. Legea aceasta în ce privește școalele primare de stat va intra în vigoare la 1 Septembrie 1909 iar cu privire la școalele primare confesionale în 1 Septembrie 1910.

Invitare.

Despărțământul I. Brașov al »Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român« își va ținea

Adunarea sa generală ordinară

Luni în 2/15 Iunie a. c. (a doua zi de Rosalii) la 11 1/2 a. m. în edificiul școalei române din *Crăstian*.

Adunarea va fi precedată de un parastas pentru membrii răposați ai Asociațiunii, ce se va ținea la oarele 10 în Sf. Biserică.

Programul adunării :

- 1) Deschiderea adunării.
- 2) Raportul comitetului despre activitatea sa în cursul anului expirat.
- 3) Raport despre starea casei despărțământului.
- 4) Raport despre bibliotecile populare ale despărțământului.
- 5) Alegerea unei comisii pentru censurarea socotelilor prezentate de comitet și a alteia pentru înscrierea de membri noi.
- 6) Disertațiuni.
- 7) Raportul comisiunilor de sub punctul 5.
- 8) Fixarea bugetului pe anul 1908/9.
- 9) Alegerea a doi membri, cari să reprezinte despărțământul la adunarea generală a »Asociațiunii«.
- 10) Propuneri de sine stătătoare.
- 11) Alegerea unui nou director al despărțământului.
- 12) Incheierea adunării.

La această adunare sunt invitați toți membri »Asociațiunii« de pe teritoriul acestui despărțământ, precum și toți doritorii de înaintarea poporului nostru. În special agenturile din diferitele comune ținătoare de despărțământul Brașovului sunt rugate a lua parte la această adunare cel puțin prin câte doi membri.

Brașov, 21 Maiu 1909.

În numele comitetului desp. I. al »Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român«.

Andrieu Bărgănu, Dr. Alexandru Bogdan, directorul desp. notarul comit.

STIRILE ZILEI.

— 26 Maiu v.

Parastas. Intru pomenirea de veci a regretatului nostru compozitor național C. Porumbescu, s'a oficiat eri în biserica Sf. Nicolae din Scheiul-Brașovului un parastas solemn de către preoții V. Voina, Dr. V. Saftu și I. Prișcu. Cântările funebre au fost executate în mod înălțător de corul mixt al bisericii Sf. Nicolae sub conducerea d-lui prof. G. Dima. La solemnitatea parastasului a asistat un public numeros. Intre cei prezenți am observat și pe d-l Dumitru Popovici, directorul conservatorului din București, care a venit anume la Brașov, ca să asculte noua liturgie a d-lui prof. G. Dima.

Sinod. Sub presiunea d-lui protopop V. Voina s'a ținut eri sinodul parohial al bisericii Sf. Nicolae, având la ordinea zilei rectificarea listei sinodale și alegerea comisiunii pentru cenzurarea socotelilor comitetului parohial. După verificarea listei electorale s'a ales comisiunea sinodală în persoanele d-lor N. Stoicovici, N. Oancea jun., G. Baboie, N. Bădițoiu jun. și V. Branisce.

Necrolog. Ni se scrie: Aurel Bran, stud. iurist, fiul părintelui protopop Dionisiu Bran din Ardușat, a repausat în 31 Mai la casa părintască.

Odihnească în pace!

Furtună cu grindină. Din Vidrăseu ni se scrie cu data de 7 Iunie 1908 următoarele: *Onorată Redacțiune!* Ieri după amiază oarele 3-5, s'a descărcat asupra Vidrăseului și a comunelor din jur o furtună grozavă cu grindină în mărimea ouălor de găină și porumb și într-o 1/2 oră toată roada a nimicit-o și a făcut-o asemenea pământului. La grâne și alte spicose numai cotoarele au rămas. Prin grădini nu numai poamele dar și frunzele, crengile le-a bătut jos, ville și legumile le-a nimicit total. Sunt de 84 ani, dar o grindină așa mare încă n'a căzut asupra Vidrăseului. Furtuna s'a tras spre Nerăgiu în sus, pe unde grindina a fost de mărimea ouălor de găscă. Oamenii n'au fost asigurați pentru că până acum o grindină așa mare n'a căzut pe hotarul Vidrăseului. Ioan Oros Russu, proprietar.

Cât de bine sunt informate folie mahghiare șoviniste — despre ceea ce se scrie în folie naționaliste mahghiare, se poate vedea și din informațiunea ce o aduce »Egyetértés« în numărul său de Rusali (7 c.) Ziarul Kossuthist istorisește cetitorilor săi, că »Vincențiu Babeș« conducătorul moderat recunoscut al Românilor, a scris în timpul din urmă un ciclu de articoli în »Telegraful Român« despre reforma electorală și că ar fi de părere, că nu vor avea mult de așteptat Românii dela această reformă, de oarece dreptul electoral va fi legat de cunoașterea scrisului și a cetitului, etc., etc. Sărmanul raportor, el a auzit odată, poate când umbla la școală, de conducătorul român Vincențiu Babeș, și ia rămas întipărit în memorie și după moarte. Cei ce poartă numele lui Babeș, de-ar fi numai tot așa de devotați cauzei celei mari românești ca Vincențiu Babeș!

Un mare incendiu într-o fabrică vineză. La fabrica fraților Seuber a avut loc Sâmbătă la prânz o groznică catastrofă. Din motive necunoscute până în prezent celulozidul, care se află în mare cantitate în pivnițele fabricii, a luat foc și o puternică explozie s'a produs imediat. Într-o clipă flăcările ajunseră până la etajul I, unde erau ocupați numeroși lucrători și lucrătoare. Lucrătorii încercară să fugă dar fură cuprinși de flăcări înainte de a se putea salva. Cei mai mulți au căzut victimele elementului distrugător. După cercetările de până acum numărul morților ar fi de 16-17, iar acela al răniților de 10. Parte dintre răniți se află în stare gravă. Victimele sunt în mare parte copii.

O luptă teribilă cu urșii. Ziarele norvegice istoriseșc o luptă cu viață și pe moarte petrecută într-una din zilele trecute, în nordul Norvegiei, între doi vânători tineri Olav Dal și Tarald By și niște urși. După spusele vânătorilor, noaptea era luminoasă, astfel că puteau cu foarte mare înlesnire să urmărească mișcările urșilor. Unul din urși păștea liniștit iarbă. Cei doi vânători traseră asupra lui, dar nu-l nimăriseră și ursul fugi repede în stuș. Olav și Tarald se luară după el. De odată se pomeniră în fața lor cu o ursoaică. Pe când Olav o trânti pe aceasta la pământ cu întâiul foc, Tarald trase un glonț asupra celui alt urs, nimerindu-l de astă dată. Bestia se repezi odată, răcnind teribil, dar se întoarse numai decât și dispăru iar între copaci. Vânătorii nu se luară după urs. Când se reîntoarseră la

locul unde căzuse ursoaica, auziră un muget infundat; în aceeași clipă ursoaica rănită se aruncă asupra lui Olav, la cărui pușcă se descărcă în acea clipă, și-l înhăță cu labele. Tarald, care se afla la o depărtare de vre-o nouă metri, trase un foc. În loc să lovească însă ursoaica, nimeri pe tovarășul său într'un genunchi. Cuțitul i se înțepenise în teacă și astfel se repezi cu pumnii asupra ursului, care începu să sară pe rând, când asupra unuia, când asupra celui alt vânător. Din fericire nu dădea cu labele, dar colții și-i împlânta adânc în umerii, în brațele, în piepturile vânătorilor. Într'un moment dat, Tarald căzu la pământ, ursul se puse peste el, iar Olav izbuti să-și incolăcească brațele în jurul gâtului ursului și, încordându-și toate puterile, să-l tragă de pe tovarășul lui. În chipul asta Tarald scăpă și se ridică în picioare. Pe când Olav strângea în brațe ursul, celălalt izbuti să-și scoată cuțitul din teacă și-l împlântă în inima bestiei, care muri. În această luptă Tarald se alege cu mai multe răni, pe când prietenului lui va trebui să i se taie piciorul, în urma împușcătorei primite din greșală.

Atentatul contra lui Dreyfus. Din Paris se anunță că judecătorul de instrucție a ascultat depunerile maiorului Dreyfus și ale soției sale. Rezultat din aceste declarațiuni că Dreyfus a zărit, la un metru în fața lui, pe numitul Gregory ochindu-l cu un revolver; instinctiv Dreyfus a pus mâna în fața pieptului. În apărare. Primul glonte l'a sgarat, numai al doilea l'a rănit mai serios lângă cot. Locul unde se găsește proiectilul nu a putut încă fi determinat. Judecătorul a numit doi medici experți.

Afacerea Eulenburg. În urma invitației tribunalului din Berlin poliția din Viena a ascultat Sâmbătă mai mulți martori în afacerea Eulenburg. Intre alții au fost ascultați în cursul ultimelor zile principesa de Metternich, fostul șef al poliției vieneze Habrda și deputatul Bieloslawek. Seria martorilor n'a fost încă terminată.

Albumul orașului Brașov. D-l librar H. Zeidner a pus în vânzare la toate librăriile și depozitele de cărți ilustrate din Brașov un frumos și elegant album, care conține 12 vederi colorate din Brașov. Chipurile și coperta albumului sunt frumos executate. Prețul numai 1 cor. 20 b.

Greșeli de tipar. În articolul »Ciprian Porumbescu« din numărul trecut al foaiei noastre s'au strecurat următoarele greșeli: În șirul 3 de jos din coloana a doua: scrie loc de scriea, iar în șirul 2 de jos din aceeași coloană: ușurătate în loc de ușurintă.

Concertul clericilor din Blaj.

— 7 Iunie n. 1908.

Despre concertul pe care l'au dat în Blaj în sara de 4 Iunie, teologii de acolo, voiesc să vă fac o scurtă dare de samă. După a mea părere concertul acesta, la care am avut ocaziune să nu de față, este în viața noastră culturală — care fără pesimism putem zice, că pulsează destul de încet, — un eveniment care merită să fie încrestat prin câte-va șire. Aceasta o dovedește și faptul, că am văzut adunat cu această ocaziune un public numeros și ales în frunte cu Escelența Sa Metropolitul dela Blaj, însoțit de 4 canonici, apoi mult public din Blaj și mai ales din jur.

Esecutarea programului destul de bogat al concertului, care a constat aproape numai din puncte de cor bărbătesc nu numai că a făcut o impresie plăcută, ci chiar a stors admirația publicului numeros.

Cel dintău punct a fost: »*oinitorii români*«, de Aurel Popovici, în care am auzit accente duioase și plăcute din muzica noastră. În deosebi au plăcut cele două doine (soli de bariton): »Pădure, dragă pădure« și »Câte păsărele în codru« cântate cu voce dulce de clericii A. Peculea și O. Savu.

Punctul al doilea: »*Altarul Mănăstirii Putna*«, de C. Porumbescu (cu text de V. Alexandri) a fost o alegere potrivită acum când serbăm amintirea regretatului compozitor român. Piesa e foarte grea, dar cu atât mai plăcută. Cât de frumos dă artistul espreziune prin tonuri armonioase, unui act așa de înălțător cum a fost acela, prin care viteazul domn al Moldovei Ștefan cel Mare alege locul, pe care să zidească Mănăstirea Putna. Viteazul domn întrece în aruncarea cu arcul pe cei mai buni arcași ai săi și astfel însuși designează locul, pe care va fi zidit altariul. Esecutarea piesei a fost succasă.

Urmează un alt punct, două cunoscute doine românești: »Cântarea Ciobanului« și »Spune-mi măndro adevărat« executată cu violina, de mâna măistră a cle-

ricului Tr. Mihaiu, acompaniat la pian de d-l prof. I. Mureșianu. Ceva mai plăcut, nu se poate, care să pătrundă mai curând la inima românească, decât accentele plăcute ale doinei.

Punctul de căpetenie al programului a fost însă balada »*Constantin Brancoveanu*« compoziție pentru cor bărbătesc cu soli de I. Mureșianu. Esecutarea acestei balade de cuprins foarte tragic a fost foarte bună, dirijată fiind de însuși măiestrul Mureșianu, care a susținut și acompaniamentul la pian. Soliștii Aurel Peculea în rolul Sultanului și Ioan Dragomir în rolul Brancoveanului s'au achitat pe deplin. Cred, că compoziția aceasta este una dintre cele mai de frunte în literatura noastră muzicală, iar executarea ei și de astă dată a făcut o impresie adâncă asupra auditoriului, care de sigur va rămânea neștearsă. Deosebit de simpatic a fost rolul Brancoveanului când răspunde Turcilor: »*Facă Dumnezeu ce va vrea*«. »*Și pe toți de ni-ți tăca*«. »*Nu mă las de legea mea*«, când însuși Escelența Sa Metropolitul a început aplauzele. Iar când fiii Brancoveanului cad pe rând, acesta cuvântează scurt: »*Doamne fie voia ta!*« Aici artistul în un mod neîntrecut exprimă prin tonuri resignațiunea de martir și încrederea în Cel de sus a Brancoveanului. Când al 3-lea copilăș vine la rând, tatăl său îi zice:

»Taci draguță nu mai plânge,
Că în piept inima mi-se frânge«.

Cuvintele acestea au fost cântate de solist cu o duioasă nespasă, care înmoaie și mișcă ori ce inimă. Intreg efectul cel produce esecutarea acestei compoziții asupra celui ce o ascultă e puternic și sguđuitor de inimă, căci muzica ei se unește perfect cu cuprinsul cel tragic.

S'a cântat apoi cunoscuta compoziție »*Morariul*« de G. Kiriac, cu multă precizie, apoi două puncte mai scurte: »*Cântec de seară*« și »*Horă*« frumoasă. De încheiere au fost potrivit »*Marsul dorobanților*« de St. Paulian, în care se cânta în accente potrivite vitejia ostașului român pe care »o spun neconțenit: Călugărenii, Vidinul și Plevnac. La cererea publicului a trebuit să fie repetat. Intreg programul a cuprins o muzică cu desăvârșire românească cum ar trebui să se facă la toate concertele românești.

Încă ceva în paranteze: Intreg aranjamentul și decorația sălei au fost ireproșabile încât publicul a fost pe deplin satisfăcut pentru ce clericii din Blaj merită toată lauda. Venitul material, care de sigur va fi fost frumos, e destinat pe cum s'a publicat în invitații pentru un scop nobil și filantropic: întemeierea unui orfanotrofiu.

Sperăm că la anul clericii din Blaj ne vor chema iar la o seară tot așa de plăcută! Le zic: la revedere cât mai curând!

Coresp.

Inaugurarea muzeului

de științe naturale.

București, 7 Iunie n.

Azi (Duminică) la orele 11, s'a inaugurat în prezența regelui, a prințului Ferdinand și a principesei Maria, muzeul de științe naturale dela șosea.

Muzeul prea frumos decorat și plin cu vitrine de toate dimensiunile, în cari sunt expuse fauna tuturor țărilor, făcu cea mai bună impresie asupra tuturor persoanelor prezente, care imediat după sosirea regelui trecură în sala cea mare din mijloc, unde suveranul luă loc pe un fotoliu. Dr. G. Antipa ținu o cuvântare, spunând între altele, că muzeul actual cuprinde grupurile biologice, zoologice, antropologice, săli mari și spațioase pentru fauna țărilor streine, săli mici, laboratorii științifice, bibliotece, ateliere, iar în subsol se va instala aquariarurile, în care toată fauna apelor dulci și sărate va putea servi de studiu tuturor celor ce se vor ocupa cultura peștilor și cele ce cuprinde întinderea apelor din România.

Discursului d-lui G. Antipa, a răspuns regele cu următoarele cuvinte: »Am ascultat cu deosebit interes cuvântarea d-lui Dr. Antipa și deschid acest muzeu, ce va fi un nou îndemn pentru studiul științelor naturale. Trebuie deșteptată dragostea și interesul pentru istoria naturală care ascunde taine atrăgătoare. Cred, că acest muzeu va fi deci de mare folos pentru învățământul nostru superior«.

După aceste cuvinte ale suveranului, familia regală trecu la vizitarea sălilor, oprindu-se în fața fiecărei vitrine, ce conținea animale perfect reconstituite, pești enormi în bocale, șerpi, schelete diferite, broaște testoase imense, etc. C.

Glume.

La Bursă:

— Crezi că T. face cinste afacerilor sale?

— Da, dar mă tem că afacerile nu-i fac lui cinste.

Doi iubitori de muzică vorbesc de înrăurirea ce o are muzica asupra paianjenilor:

— Eu, zice unul, de câteori cânt din flaut, se găsește unul, care se coboară din tavan pe foaia după care cânt.

— La mine, zice celălalt, se coboară și-mi întoarce pagina.

Guvernanta: (intrând, către d-șoara casei pe care o surprinde sărutându-se cu un tânăr).

— Ce a trebuit să văd, d-șoară Eliză? Domnișoara: — De loc nu e trebuință să vezi. Te poți retrage.

ULTIME ȘTIRI.

Petersburg, 8 Iunie. Duma a discutat alaltăeri bugetul ministerului marinei și a respins cu 194 de voturi contra 78, creditul de unsprezece milioane cerut pentru construcțiunea de noi cuirasate. Primul ministru Stolipyn vorbind arată că are conștiință, că pledează pentru o cauză pierdută, însă nu poate adera la opiniunea majorității.

Petersburg, 8 Iunie. În timpul întrevederii Țarului cu regele Eduard, portul Reval va fi cu desăvârșire închis. Familia țarului sosește la Reval pe yahtul »Standard«, escortat de yahturile »Steaua polară« și »Alexandra« și vapoarele de războiu »Roswedishik« și »Olmoș«. Flota baltică se află concentrată în apele portului.

Petersburg, 8 Iunie. E stabilit în mod definitiv, că ministrul de externe Iswolsky nu va pleca la Berlin. În schimb țarul dorește să se facă o comunicare oficială despre bunele raporturi dintre Rusia și Germania.

Bibliografie.

A apărut: »Ciprian Porumbescu, icoane din frământările unui suflet de artist.« De Dr. Valeriu Branisce. Broșură de 120 pagini. Cu portretul lui Ciprian Porumbescu, după ultima fotografie. Prețul unui exemplar 1 cor. 50 bani. Se poate comanda prin administrația ziarului »Drapelul« Lugoj, sau deadreptul dela autor.

Ioan Adam: »Năzuință« povestiri și »Pe lângă vată«, pilde și glume țărănești. Ambele à 1.50 cor.

A apărut »*Legenda Funigeilor*«, poem dramatic în trei acte de St. O. Iosif și D. Anghel. Prețul 1 Leu.

Dante »*Infernul*« traducere în versuri de N. Gane. Prețul 3 cor. 50 bani., plus 30 bani porto.

»*Prin Vraja Dragostei*«, nuvele de Vasile Pop, editura Minerva. Prețul C. 1.50 plus 10 fileri porto.

M. Sadoveanu »*Vremuri de Bejemie*« 2 cor.

Guy de Maupassant »*Povestiri alese*« traduse de M. Sadoveanu. 2 cor.

Octavian Goga »*Poezii*«. 1 cor.

Zaharie Bărsan »*Poesii*« 1 cor. 50.

Sandu (Aldea) »*Carticica Plugarului*« — 50 bani.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor respons.: Victor Branisce.

Wällischhof,

sanatoriu aranjat — după sistemul Dr. Lahmann — cu toate întocmirile moderne ale terapiei fizicale și dietetice; 1/2 oră depărtare dela Viena în regiune romantică și sănătoasă. Posta și telegraf: Maria-Enzensdorf bei Wien.

Cu deslușiri și prospecte stă la dispoziție direcțiunea și medicul șef al stabilimentului:

Dr. Marius Sturza.

